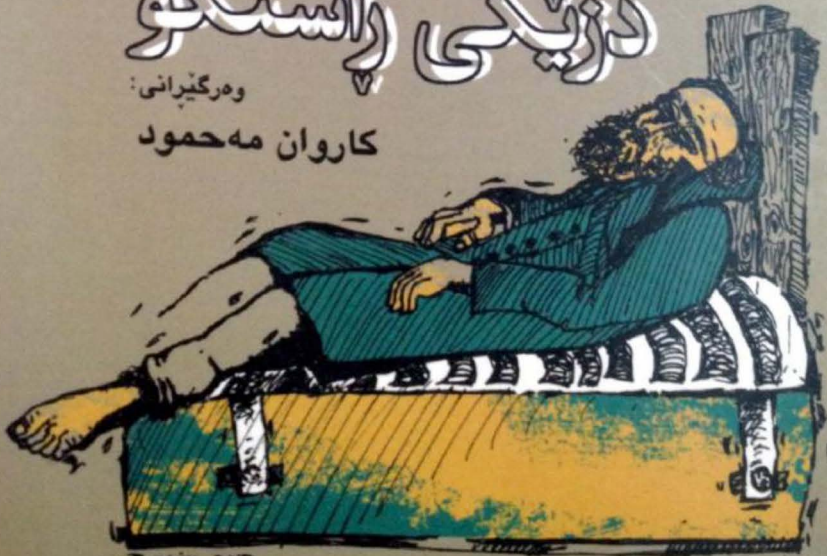

دوستویقسی دزیکی راستگو

وهرگیرانی:

کاروان مه حمود

به يانبيیهک، که خه ریکی خوئاماده کردن بووم تا برۆم بۆ
سه ر شوینی کاره که م، ئه گرافینا (که چیشتلینهر، جالشۆر،
ههروه ها خاوه ن مالیشم بوو له یهک کاتدا) خۆی کرد
به ژووره که مدا و کاتیک دهستی کرد به گفتوگو کردن،
له راده به دهر تووشی سه رسوورمانی کردم.

ئهو ئافره تیکی ته و او ساویله که بوو، به دریزاییی ئهو
شه ش ساله ی له گه لما بوو، رۆژانه هه رگیز له دوو یان
سی وشه زیاتری نه دهوت، که ئه ویش وه بیرهینانه وه ی
من بوو بۆ خوانی ئینواره... هه رچۆنیک بیت، هه رگیز
گویم لینی نه ده بوو.

لەناكاو دەستی بە ئاخاوتن كرد و گوتى:

“ھاتووم بۆ لاتان، گەورەم، تا دەربارەى بەكردانى
ئەو ژوورە بچووكە زیادەوہ قسەتان لەگەل بكەم.”
“كام ژوورە زیادەيە؟”

“بىنگومان ئەو ژوورە بچووكەى نزىكى موبەقەكە.
ئەبىت چ ژوورىك لەو زياتر بىت؟”
“بۆچى؟”

“بە شىوہەيەكى گشتى لەبەر چى خەلك ژوور بەكرى
ئەگرن؟”

‘بەلام كى ژوورىكى بچووكى وا بەكرى دەگرىت؟’
“كى بەكرى دەگرىت! بەدلىايبىيەوہ كرىچى! ئەبىت لە
كرىچى زياتر، كى تر ھەبىت ژوور بەكرى بكرىت!”
“بەلام دايكەكەى دايكەم، ئىرە خۆى ھىندە گوشاد نىيە،
لەم ژوورەدا، تەنانەت جىگەى تەختەخەويكىش بەزەحمەت
دەبىتەوہ؛ كەسىك چۆن ئەتوانىت لە وەھا شوينىكدا
بژى؟”

“بەلام بۆچى ئەبىت تىيدا بژى! ئەو تەنيا شوينىكى
دەويت، تىيدا بخەويت... ئەو لە نرىك شوينى دانىشتى
پەنجەرەكەوہ ئەژى.”

“كام شوينى دانىشتى پەنجەرەيە؟”

“ئەمە يانى چى؟ كام شوينى دانىشتى پەنجەرە؟ وا

خوت نیشان ددهیت، وەك ئەوەی نەزانیت! ئەو دانەبەیی ناو هۆلەكە. ئەو لەویدا دادەنیشیت و دروومان دەكات، یاخود کاریکی دی نەنجام دەدات. بەلام لەوانەشە لەسەر كورسییەك دانیشیت: ئەو كورسیی خۆی هەیە... هەرۆهە میزیکیش و هەندی كەلوپەلی تریشی هەیە.

”بەلام ئەو كەسە كێیە؟“

”پیاویکی باشە، پیاویکی ژیر و دنیاویدەبە. خواردنی بۆ ئامادە دەكەم، تەنها سێ بۆبلی زیوی لێ وەردهگرم بۆ هەر مانگینك، لە بەرامبەر خواردن و شوینی حەوانەو دەكەی...“

لە كوتاییدا، پاش هەولینکی زۆر، ئەوهم بۆ دەر كەوتبوو، كە پیاویکی تەمەندار قەسە لەگەڵ ئەگرافینا كردبوو، تا هەرچۆنك بوو. قایل بێت بەوەی وەك كرنچییەك لە چێشتخانەكەیدا بێت.

كاتینك ئەگرافینا بیروكەبەك بەهاتبایاتە سەرپەوه، دەبوو ئەو شتە جێبەجێ بكرایە؛ بەپێچەوانەوه، دەمزانی ناهێلیت هەر وا بەئاسوودەیی لینی دانیشم، تا نەگات بەو شتە خۆی مەبەستیتی. لەو دۆخانە كاتینك شتەكان بە پێچەوانەیی خواستی ئەو برۆشتبا، ئەو دەستبەجێ لە جۆرینك لە پیشخواردنەوه بۆدەچوو، ئیجگار غەمبار دەبوو، بۆ ماوەی دوو یان سێ هەفتەش بەردەوام بەم شیوێ دەمایەو. لەو ماوەیە وای لێ دەهات،

خواردنه که هه‌میشه بۆگه‌نی ده‌کرد، جلوبه‌رگ دیار نه‌ده‌ما، عه‌رده‌که پاک نه‌ده‌کرایه‌وه؛ به‌کورتی، هه‌موو شته‌کان له‌و ماوه‌یه‌دا ئه‌شیتوا به‌سه‌ر یه‌کا. زۆر له‌میژ بوو په‌یم به‌ راستی ئه‌وه بردبوو، که ئه‌و ئا‌فره‌ته که‌مدووه بیتوانا بوو له‌وه‌ی بریارینک بدات، یان دوا‌برپاری خوی بدات له‌سه‌ر ئه‌و بیرۆکانه‌ی له‌ خودی بیرکردنه‌وه‌کانی خویه‌وه سه‌رچاوه‌ی ده‌گرت؛ ئه‌گه‌ر کاتینک پرووشی بدایه، به‌ریکه‌وت جۆریک بیرۆکه‌ یان خواستی ده‌ستگرتن - به‌سه‌ر - شتیکدا، له‌و مینشکه لاوازه‌یدا دروست ببووايه، به‌رگرتن له‌ جیبه‌جینکردنی ئه‌و بیرۆکه‌یه‌ی یان ئه‌و خواسته‌ی زۆر به‌ساده‌یی واتای کوشتنی ئه‌و له‌ رووی ده‌روونیه‌وه بۆ ماوه‌یه‌ک. به‌م شتیه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی منیش ته‌نیا مینشکی خۆم ئاسووده‌ بکه‌م، ده‌ستبه‌جی به‌ پینشیاره‌که‌ی قایل بووم.

پنم وت:

“ئایا ئه‌م که‌سه‌ هه‌ج نه‌بیت پیناسینک، گوزه‌رنامه‌یه‌ک، یان هه‌رشتیکی تری له‌م باب‌ه‌تانه‌ی هه‌یه‌؟”

“ئه‌ی چۆن نییه‌تی؟ به‌دئنیاییه‌وه هه‌یه‌تی. پیاویکی باشی وه‌ک ئه‌و... پیاویکی دنیا‌دیده‌ی وه‌ک ئه‌و، گومانی تیدا نییه‌ هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی پینیه، که پینویسته‌ پیتی بیت. به‌لینیشی داوه، مانگی سنی رۆبلم بداتن.”

سه‌رله به یانی بوژی دواتر، کریچییه نو بیله له مان له کوخته ساده و چوله کهم دهر کهوت، به لام دهر که وتنی نهو، هیچ نه بووه مایه ی بیزاریم... به پیچه وانه شه وه، به شیوه یه که له شیوه کان دلخوشی کردم. من زور گوشه گیرانه و ژیانیکی سوفیانه نه ژیم. نزیکه ی هیچ ناسیایو یکم نییه، زور به که میش له مال دهر ده چم. ده سالیک ده بیت ژیانیکی سوفیانه ده ژیم، تهنانهت به شیوه یه کی سروشتی خووشم به و گوشه کیرییه وه گرتبوو. له گه له نه وه شدا، ده یان پازده سال، یان زیاتر، له هه مان تهنایی له گه له که سیکی وه که نه کرافینا و له هه مان خانووشدا، هه به راستی دیمه نیکی زور دلته نکهر بوو. هه له بهر نه وه، ناماده بوونی مروشیکی تر، مروشیکی بی زیان و هیمن له ماله که دا، له ناو و هها بارودوخیکدا، وه که دیارییه کی به نرخ وایه، که له ناسمانه وه هاتبیت.

"نه کرافینا راستی کرد؛ کریچییه که مرویه که بوو، که شتگه لیک زوری له ژیانی خویدا بینیبوو. له رینی گوزه رنامه که یه وه دهر ده کهوت، که نه و سه ربازیکی خانه نشینکراوه، له راستیدا، هه زو که لینی ورد بوومه وه، تهنانهت پیش نه وه ی ته ماشای گوزه رنامه که شی بکه م، خوم پهیم به وه برد.

شتیکی تر که هه به سه یرکردن بوم بوون بووه

ئەو ھەم، دراوسىڭىڭىزنىڭ "ئاستافى ئىفانىچ" سەر بە
باشترىن جۇرى سەربازەكان بوو، بۇيە ھەر لە سەرەتاو
يەكترمان خوش ويست، ئا بەم شىئوھەش ئاشتى و
ئاسوودەيى رۇايە ناو ژيانمانەو. باشترىن شتىش ئەو
بوو، كە ئاستافى ئىفانىچ ھەندىك جار چىرۇككەلى زۇر
خۇشى دەگىزايەو، زۇر جار رۇوداۋەكانى ژيانى خۇي
لە شىئوھى چىرۇكى سەرنجراكتىشدا دەگىزايەو.

بە شىئوھەكى گىشتى، بوونى چىرۇككىزىكى لەم
شىئوھە، لەم ژيانە جارزكەر و وشكەى مندا، بەپاستى
وھك گەوھەرىكى بەنرخ بوو.

جارتىكان بە ھۇي رۇوداۋىكەو كە رۇوى دا،
چىرۇكىكى بۇ گىزايەو، كە بەپاستى كارتىگەرىيەكى زۇر
قولى كىردە سەر دل و دەروونم.

جارتىكان كە وا رۇوى دا بەتەنھا خۇم لە مالاھە بووم،
دواى ئەوھى ئاستافى و ئەگرافىنا بۇ ھەندىك كارتى خۇيان
چووبوونە دەروھە، لەناكاو گويم لە دەنگى پىتى يەكىك
بوو خۇي كىرد بە مالاھەدا. ھەستم كىرد ئەو كەسىكى
بىگانە بىت؛ بۇيە گورج لە ژوورەكەم وەدەر كەوتم، خۇم
كىرد بە دالانەكەدا و پىاۋىكى بەژنكورتەم بەرچاۋ كەوت،
سەرەپاى ئەوھى كەشوھەواكەى زۇر سارد بوو، كەچى
جلىكى زۇر تەنكى بەبىن پالتۇ لەبەر دابوو.

”ڇيت دهويت، براكه م؟“

”نايا فهريمانبهري ميري، نه لڪساندرؤف“ لڙهه نه ڙي؟“
”براي گچڪه؛ هيچ كه سينگ بهم ناوهوه لڙهه ناڙي،
ڀوڙيڪي خوش.“

”به لام دهريگوانه كه پني وتم لڙهه نه ڙي!“
بهم شنيوهيه سهريدانكه ره كه واي وت، زور به وريايي
به ره و لاي دهريگاكه دهكشايه وه.

”فهرمون، فهريمون، برا گچڪه؛ لڙهه ڀرؤن!“

دهسته جي ڀوڙي دواي نه وه، پاش ناني شنيوان، له
كاتيڪدا ناستافي نه و پالتويه ي بڙ هيئامه وه كه برديبوي
بؤم بدوورينه وه، جاريڪي تريش گويبيستي دهنگيڪي نامؤ
بوومه وه له ناو دالانه كه دا. دهريگاكه م كرده وه. به لام چي
بيئيم! هه مان نه و پياوه بوو، كه ڀوڙي پيشتر هاتبوو،
به هيواشي و له بهرچاوي خؤم چاڪه ته كه مي له سهري
رههه كه داگرت، كردييه بنبالويه وه و به خشكهي بؤي
دهر چوو.

له ته واوي نه و وڪاته دا نه گرافينا له ناو دهريگاي موبه قه كه
به پنيوه وه ستابوو، به ده مي داچه قيو و واق ي ورمواوه وه
ته ماشاي كا براي ده كرد، وا دهر ده كه وت تواناي نه وه ي
نه بووييت له شويني خؤي بيزويت و پالتوڪه ڀرگار بڪات.

بهلام ئاستافی ئیفانیچ به خیرایی شوین دزه که کورت، بهلام پاش ماوهیه کی کورت، به هه ناسه برکی و شه که تی و دهستی خالییه وه که رایه وه. دزه که له چاوترووکانیکدا دیار نه ما، وهک نه وهی زهوی قووتی دابیت.

وتم:

"به راستی نه مه شتیکی زور خراپه، ئاستافی ئیفانیچ. نه وهی باشه پالتویه کی ترم هه یه، نه گینا نه و چه په له هه ر به یه کجاری ره نجه روی نه کردم."

بهلام ئاستافی، وا دیار بوو نه و پرووداوه زور کاری تی کرد بیت، کاتیک لینی ورد بوومه وه، هه رچی سه باره ت به دزییه که بوو، له بیرم چووه وه. نه یه توانی خوی هیمن بکاته وه. پرووداوه که زور کاری تی کرد بوو. هه ر تا و ناتاویک دهستی له کاره که ی هه لده گرت و سه ره له نوئ دهستی ده کرده وه به باسکردنی نه وهی چون هه موو شتیک رووی دا، له چ شوینیکدا راوه ستابوو، له کاتیکدا ته نها دوو هه نگاویک چاکه ته که م لیتوهی دوور بووه و چون له بهر چاویدا دزراوه، وه ته نانه ت چون دهسته و سان بووه له وهی دزه که بگریت. پاشان دووباره بیده نگ ده بووه و سه ره له نوئ دهستی ده کرده وه به کاره که ی، پاش توژنیک نه وهستا و سه ره له نوئ وازی له کاره که ی نه هیثایه وه، چاوم لینی بوو چووه خواره وه بو لای ده رگاوانه که، تا

پيى بليت چي روي داوه، سه رهنشتي بکات له سهر
ٺه وهى به پيى پټويست ٺاگاداري خانووه که نابيت، هر
دزيک بيه ويټ، ٺه توانيت به ٺاساني هه ستيت به کاري
دزيکردن له ماله دا. پاشان گه رايه وه و دهستي کرد به
لومه کردني ٺه گرافيناش. پاشان سه رله نوټ دهستي به
کاره که هى ده کرده وه و له ژير ليوه وه بو ماوه يه کی دريژ
هر خه ريکي بوله بؤل بوو... چون ده کريت شتي وا روو
بدات... ”ٺه و ليره دا بوو... منيش ريک له ويندا بووم... له
به رچاومدا بوو، هه مووي دوو هه نگاويک ليمه وه دوور
نه بوو، که چي زور به ٺاساني تواني چاکه ته که بيات و
به ٺاساني خوي قوتار بکات له دهستم... ٺيتر به م شيوه يه
هر به رده وام بوو له م بوله بوله له ژير ليوه وه. زور
به کورتي، له گهل ٺه وهى ٺاستافي ٺيفانو فيچ دهيزاني چون
هه ستيت به راپه راندني هه نديک کار، به لام له سهر شتي
پروپوچ زور ده رويشت.

ٺيواره، له کاتيندا چاييه کم پيشکهش ده کرد، پيم وت:
”ٺه زاني ٺاستافي ٺيفانو فيچ، ٺه و دزه چاک خوي
له ده ستمان قوتار کرد.“

خوي له راستيدا من به م قسه يه ٺه مويست واي
لي بکه م، که دووباره چيروکي چاکه ته دزراوه که م
بو بگير يته وه. ٺه م چيروکه به هوي ٺه وهى که ٺه ونه

گىرابوويە، شىۋەيەكى زۆر پىنگەنېنئامىزى ۋە رگرتبوو.
 ”بەلى، خۇي قوتار كىرد لە دەستمان، گەورەم. بەراستى
 ئەو پووداۋە منى زۆر توورپە كىرد، ھەرچەندە ئەۋەي
 دىزا، مولكى منىش نەبوو، ھەر لەبەر ئەمەش پىم وايە
 ھېچ شتىك لەم دىنايە ھىندەي مروفى دىز چەپەل ۋ ناھەز
 نىيە. ئەوان ئەو شتەت لى ئەدىن، كە تۆ بە ئارەقەي
 ناۋچاۋانت رەنجەت لەگەلدا كىشاۋە بۆ بە دەستھىنانى...
 كاتىك ۋ وزەيەكى زۆرت بەكار بىردوۋە بۆي... چەند
 بوونەۋەرىكى قىزەۋنە! كە بىرى لى دەكەمەۋە، ھەست
 بە تەنگەنەفەسى دەكەم، ھەست ئەكەم خەرىكە ئەخنىم...
 ئۆف! ھەست بە تورپەيىيەكى زۆر دەكەم... بەلام پىم بلى،
 گەورەم؛ تۆ ۋا دەر ناكەۋىت ھەر بەداخىش بىت بۆ ئەو
 شتەي لە دەستت داۋە؟“

”بۇ نا، ئاستافى ئىفانىچ؟ مروف پىنى خۇشە شتەكانى
 بە دەستى خۇي بسووتىنىت، ۋەك لەۋەي بەھىلىت دىزىك
 بىت ۋ بىاندزىت. بەراستى ئەمە بىزاركەرە، مروف توورپە
 دەكات!“

”وايە، راست دەكەيت، ئەمە بەراستى بىزاركەرە،
 شتىك ھەبىت ۋ لىت بدىن. بەلام لەگەل ئەۋەشدا، دىز تا
 دىزكەۋتوۋە... بۆ نمونە، گەورەم، جارىكىان من بە ھۆي
 پووداۋىكەۋە دىزىكى راستگوم ناسى.“

”چۆن شتى ۋا دەبىت؟ دىزىكى راستگۇ؟ ئاستافى

ئیفانیچ، چون دهکریت دزیک راستگو بیست؟“
”بینگومان گهورهم. قسهکهی به پزیتان دروسته، دزیک
ناتوانیت مرویهکی راستگو بیست. هرگیز شتی وانه بووه...
به لام من ته نیا ویستم بلیم نهو به راستی مرویهکی
راستگو بوو، یان بلین نهو له روانگی منهوه وان دهر
دهکوت، سه ریاری نهوهی دزیشی کرد. به راستی زور
به زه بیم پیتدا دهاتهوه.“

”ناستافی ئیفانیچ، نه توانیت بوم باس بکیت نه مه
چون رووی دا؟“

”رینک دوو سال بهر له ئیستا رووی دا. له و کاته دا
بوو، که من کاری خزمه تکاریم دهکرد، نهو بارونهی
من خزمه تم دهکرد، پیشبینی نهوهم لی کردبوو بهو
زوانه کوشکه کهی به جی ده هیلیت و ده پوات بقو سهر
زه ویوزاره کهی. بویه لیم روون بوو، که بهو زوانه
بیکار ده بوم. مه گهر هر خودا بقو خوشی بزانیت کهی
کاریکی ترم دهست دهکوتتهوه؛ بویه بهم شیوهی رووی
دا، بورژیک خوم کرد به مه یخانه یه کدا و چاوم به که سینی
نائومید و به دبهخت کهوت به ناوی ”ئیمیلیان“ کاتی
خوی بقو ماوه یهک لیره وله وی خزمه تی کردبوو، به لام به
هزی نهوهی هه همیشه سهرخوش بووه و نالووده بووه
به مه یخواردنه وهوه، ههر له بهر نهوه له سهر کاره کهی
دهر کرابوو. چ بوونه وه ریکی لینه هاتوو و بیکه لک بوو!

ھەرچىيەكى بەردەست بگەوتايە، لەبەرى دەکرد. ھەندىك
 جار تەنانەت سەرم لەوہ سوور دەما و لە خۆم دەپرسى،
 تۆ بلىنى لەزىر ئەو پالتو شىرەيدا كراسىكى لەبەردا بىتت؛
 ھەرچىيەكى بەردەست بگەوتايە و دەستى پى رابگەشتايە،
 ئەوہ بى يەك و دوو دەيفروشت و پارەكەشى دەدا بە
 مەى. بەلام لەگەل ئەوہشدا، ئەو كەسىكى ئازاوەچى
 نەبوو. ئوو... نەخىر... ئەو بەراستى كەسىكى خوئىشىرىن،
 رىكوپىك، زۆر مېھرەبان و زۆر خوشەويست بوو لای
 ھەمووان. ھەرگىز داواى ھىچ شتىكى لە ھىچكەس
 نەدەکرد. بۆيە ئەگەر مروف وىژدانى زىندوو بىتت...
 بىيىت كەسىكى ھەزار بۆ چۆرىك مەى خەرىكە گىانى
 دەر دەچىت، ئى گومانى تىدا نىيە بى ئەوہى خوشى داواى
 بگات، ھەستى مروفبوونت پالت پىوہ دەنىت بۆى بگريت.
 ئا بەم شىوہە بووين بە ھاورى، ئەوئىش خۆى كۆ
 كردهوہ، ھەر وەك چۆن توولەيەك كە خواردنى بەدەتتى،
 ئىتر ئەكەوئىتە كلكە لەقى بۆت و بۆ ھەرشوئىنك بۆرىت،
 شوئىت دەكەوئىت، ئەوئىش وەك توولەيەك بۆ ھەرشوئىنك
 بۆرۇشتمايە، شوئىتم دەكەوت. ھەموو ئەمانەش تەنھا داواى
 يەكەم يەكترىيىنمان پووى دا.

”بەدلىيايىيەوہ، ئەو شەوہ لەلام ماىەوہ؛ چوونكە
 گوزەرنامەكەى ھىچ كىشەيەكى تىدا نەبوو، خوشى
 لە كەسىكى خراب نەدەچوو. بەلام شەوى دواترىش،

ھەر ناچار بووم رېنى پى بدەم لام بمىنىتەوہ... رۇژى سىنھەمىش، تەواوى رۇژەكە بەپىوہ لە نزيك پەنجەرەكە رەستابوو، مالەكەى بەجىن نہەيشت و بەدلىنبايىبەوہ ئەو شەوہش ھەر ماىەوہ. ئى منىش بىرم دەكردەوہ و لە دلى خۇمدا دەموت، 'سەير كە، چۇن ئەم كەسە زۇرى لە خۇى كرىووە و ھاناي بۇ تۇ ھىناوہ. پىويستە لەسەرت خواردن و خواردنەوہى پىشكەش بكەيت و لاي خۇت دالدەى بەدەيت. ھەموو ئەو شتەى ئەو پىاوہ ھەژارە پىويستىەتى، كەسىكە كە دەردەدلى لەگەلدا بكات؛ ھەر زوو بۇم دەر كەوت كە پىشترىش خۇى كۇ كرىبۇوہ و چووبووہ لاي كەسىكى تر، ھەر وەك چۇن ئىستا ھاتبوو بۇ لاي من؛ بەيەكەوہ خواردبوويانەوہ. بەلام ئەو كەسەى تر بە ھۇى رۇوداويكى تەمومژاوى و پرىئازارەوہ گىانى سپاردبوو.

"من بىرم دەكردەوہ و بىرم دەكردەوہ، بە خۇم ئەوت چ شتىك پىويستە بىكەم لەگەلدا، تاكوو لە خۇمى دوور بخەمەوہ و ئىزنى بدەم. بەراستى ئەمويست لە خۇمى دوور بخەمەوہ... بەلام وىژدانم رېنى پى نەدەدام. زۇر بەزەبىم پىيدا دەھاتەوہ، ئەو چ بوونەوہرىكى بەدبەختە، غەمگىنە. زۇر نەگبەتىشە! ئەو گەمژەيە خۇ بشمرىت، داواى ھىچ شتىك لە ھىچ كەسىك ناكات، تەنھا بەھىمنى دادەنىشىت و راستەوخۇ لە چاوانت دەروانىت. رىك

وهك توولهسهگيكي بهئمهك، كه برّواى تهواوى به
خاوهنهكهى ههيه و به چاوى پرّبهزهبييهوه ئهروانتيه
چاوى خاوهنهكهى. ئا بهم شيويه، خواردنهوه ئهتوانيت
پياو له بن بهنيت!

”بؤيه به خؤمم ئهوت، ‘باشه، گريمان وا پيشم وت
ئيميليان، ليتره بچؤره دهري؛ تو هيچ شتيك، هيچ كاريكت
نييه ليتره تا بيكهيت، تو بو لاي كهسيكي ههله هاتووي؛
بهم زووانه هيچ شتيكم نامينيت تاكوو خوشم بيخؤم،
ئيتر چؤن پيت وا ئهبيت خواردنيك ههبيت دهرخواردى
تؤى بدهم؟‘ ههولم دهدا بيهينمه پيش چاوى خؤم، كه
دهبيت چى بكات دواى ئهوهى ههموو ئه شتانهى پى
دهلئيم.

”ئهتوانى ئهو ديمهنه بينم، كاتيک بو ماوهيهكى
دريژ ليم دهروانيت و دواى ئهوهى گوئيستى ههموو
شتيک دهبيت له من، بى ئهوهى له تهنها وشهيهكيش
تيگهيشتييت؛ له کوتاييدا نازانم ئهو چؤن له مه تيدهگات،
كه من ئههويت لئى، ئههينايه پيش چاوى خؤم،
كه چؤن له شويني دانيشتي بهردهم پهنجهرهكهوه
ههلهستيت و دواى ئهوهى تيدهگات لهوهى كه وتم،
پرياسكه بچكولهكهى ههلهگريت و ئيستاش هر ئهلئى
لهپيش چاومدايه و ئهبينم... پرياسكهيهكى چلكن و پر
له كون بوو، چوارگوشهى سوورى تندا بوو، هههميشه

له گهل خۆیدا هه‌لى ده‌گرت بۆ هه‌رشوینیک برۆشتبا، له‌به‌ر چ هۆکارێک هه‌لى ده‌گرت، مه‌گه‌ر به‌س خودا بۆ خۆى بزانیته‌ بۆچی، ئه‌مه‌ینایه‌ پێش چاوی خۆم، که پالتۆ دراوه‌که‌ى رینکوپیک ئه‌کات، بۆ ئه‌وه‌ى تۆزیک له‌به‌ریدا رینکوپیکتر ده‌ر که‌وێت و هه‌روه‌ها بۆ شارده‌نه‌وه‌ى ئه‌و هه‌موو کونه‌شى که له پالتۆکه‌یدا بوو، چونکه ئه‌و به‌راستی مروفیکى زۆر هه‌ستناسک بوو! ئه‌مه‌ینایه‌ پێش چاوم، که چون ده‌رگا که ده‌کاته‌وه‌ و پاشان فرمیسک له چاویدا قه‌تیس ده‌میتیت، ئاوڤم لى ئه‌داته‌وه‌ و به‌ چاوی گریانه‌وه‌ به‌ره‌و ده‌ره‌وه‌ ده‌رواته.

”باشه، ده‌کریت ڤى به‌ پیاویک بدریت، تا به‌ته‌واوی له‌ناو بچیت؟ بۆیه له‌ ناخى دلمه‌وه‌ به‌زه‌ییم پێیدا هاته‌وه‌؛ به‌لام له‌ هه‌مان کاتا بیریشم له‌وه‌ ده‌کرده‌وه‌ و ده‌مگوت، ‘باشه ئه‌ى خۆم چى؟ ئایا دۆخى من له‌ دۆخى ئه‌و خراپتر نییه‌؟’ بۆیه به‌ خۆمم وت:

‘زۆر باشه، ئیمیلیان، پیناچیت بۆ ماوه‌یه‌کى درێژتر به‌ میوانى له‌لای من بمینیته‌وه‌؛ به‌م زووانه‌ خۆشم ده‌بیت ئیره‌ به‌جئ به‌یلم، ئیتیر به‌م شیوه‌یه‌ جارێکى دى ناتوانیت من بدۆزیته‌وه‌. به‌لى، گه‌وره‌م، بارۆنه‌که‌م هه‌ر زوو به‌ره‌و زه‌ویوزاره‌که‌ى ڤۆشت، له‌گه‌ل خۆشیدا سه‌رجه‌م دانیشتوانى ماله‌که‌شى برد، ئه‌و پێش ئه‌وه‌ى بروت، پێى ڤاگه‌یانده‌بووم که زۆر به‌باشى ڤازى بووه

له خزمه ته کانم، به وپه ږي خوشحاليپه وه دواي نه وهی
نه گه ږي ته وه بو پایته خت، نه مخاته وه سهر کاره که ی خوم.
بارونه که م چند پیاویکی باش بوو، به لام هر هر همان
سال گیانی سپارد.

"به لی، دواي نه وهی هاوه لی بارونه که م و خیزانه که یم
کرد و به ږیم کردن، که لویه له کانم کو کرده وه و له گه ل
نه و بره پاره که مه ی پاشه که وتم کردبوو، رو شتم تا له گه ل
نه و پیریژنه بږیم، که پیشتر نه مناسی، سووچی نه و
ژووره م لی به کرږی گرت، که خوی بو ی خالی کردبووم.
نه و خانمه پیره پیشتر وه ک دایه ن لای هه ندیک مالی
دهوله مند کاری کرېوو، به لام به هوی نه وهی چووبووه
ته مه نه وه، خانه نشینیان کردبوو.

"بویه به خوم وت، 'زورباشه' خودات له گه ل نیمیلیان،
نه ی هاوړیکه م، نیستا چیدی ناتوانیت بمدوزیته وه...!
به لام بروا نه که یت، که وره م؟ کاتیک لای نیواره که له
سهردانی یه کیک له ناسیاوه کانم بووم، که بریک پاره م لا
بوو نه بووایه بمدایه ته وه، به لام که که رامه وه، کنی بیبیم و
چی بیبیم! نیمیلیانم بینی! بروام به چاوی خوم نه ده کرد،
به هیمنی له سهر سندوقه که م دانیشتبوو، نه و پریاسکه
چلکنه ش که چوارگوشه سووره کانی تیدا بوو، له ته نیشتم
خویه وه دای نابوو. خوی له پالتو هه ژاران هه شړوله که یدا
پنچابووه وه و چاوه روانی هاتنه وهی من بوو بو مال ه وه.

پنده چوو ته و او ههستی به بیزاری و ته نیایی کردبیت، هر له بهر ئه وه کتیبیکی و یردخویندنی به قهر له پیریژنه که ی خاوه نمالم و هر گرتبوو. به لام ئه وه ی مایه ی پیکه نین بوو، ئه وه بوو، کتیبه که ی هه لاو گتیرا و گرتبوو به دهستی وه. له کۆتاییدا شاد بوو به گه رانه وه ی من!

”من که ئه وم بینی، ده مم داچه قی و به هه ردوو دهستی کراوه وه و به سه رسوورمانه وه، به خۆم وت، ’ناستاقی، رینگه ی ده ربازبوونت نییه له م کابرایه...! باشه بۆ هه ر له سه ره تاوه ده رم نه کرد و هه موو شتیک کۆتایی پی به ینم؟ باشه ئه و بیده ماغییه چی بوو، که کردم و وتم گوزه رنامه ت پتییه، ئیمیلیان؟“

”جا به م شتیه یه که بۆتان ده گتیرمه وه، گه وره م، دانیشتم و بۆ تاوینک دهستم کرد به بیرکردنه وه و تاووتوینکردنی ئه م ئاریشه یه له میتشکی خۆمدا؛ ئه و پرسیاره م له خۆم کرد: ئایا به راستی ئه م گه مژه یه به و شتیه یه بۆته هۆی ئه وه ی جینگه به من لیز بکات؟“

”پاش ئه وه ی به باشی هه لسه نگاندنم بۆ کیشه که کرد، گه شتم به و بروایه ی که له راستیدا هه بوونی ئه و لیره به جکار به و شتیه بیزار که ره ش نییه. بگره بۆ هاوده میش که سیکی خراب نییه.“

”به لی، بنگومان، به خۆم وت: (ئه و ته نها پیوستی به بریک خواردنه به لام بری ئه و خواردنه چهنده، که

ئەو ئەيخوات؟ ھەندىك نان لە بەيانىندا لەگەل تۆزىك پيازدا، بۆ ئەو ھى تۆزىك تاموچىژ بدات بە خواردنەكە، يان ھەرشتىكى تر، ئەگەر ھەبوو. بۆ نيوەروانىش، ھەر بە ھەمان شىوہ ھەندىك نان و پياز، بۆ ئىوارەش، پياز و نان لەگەل ھەندىك مەى لە جوړى "كەفاس" ئەگەر بەرىكەوت ئىوارەيەكيش ھەندىك شوړباى كەللەرممان ھەبوو، بەم شىوہيە ھەردووكمان تا بينەقಾಮان پىر دەكەين لە خواردن و خواردنەوہ. من خۆم كەسىكى زۆر كەمخۆرم، ئى ئيميليانىش لەبەر ئەو ھى كەسىكى مەيخۆرە، ئەو ھى ئەگەر خواردنىش بخوات، بە دۇنياييەوہ بىرىكى زۆر كەم دەخوات، رەنگە ھەر نەشىخوات، ئەو بەس قۇدگای ھەبىت، ھىچى تىرى ناوئىت. بەلام بە خۆم ئەوت، 'وا بىروات، خۆى بە مەيخواردنەوہ لەبن دىئىت'. بۆيە ئەو بىرۆكەيە خۆى خزانده مېشكەوہ و بە خۆم وت: 'باشە ئەگەر بەرپرسىارىتى ژيانى ئەم كابرايە بە جوړىك لە جوړەكان لەسەر شانى من بىت و ئيميليان بەم دۆخەى ئىستايەوہ بمرىت، ئەو ھەرگىز ناتوانم لە خۆم خوش بىم، بۆيە پىويستە من ھاوكارى بكەم. بىريارم دا لەمەودوا وەك باوكىكى خۆبەخش بىم بۆى. ئەبىت بىخەمەوہ سەر پىيەكانى خۆى، ئەبىت لەم ئالوودەبوونەى رىزگارى بكەم، ئەبىت واى لى بكەم، مەيخواردنەوہ وەلا بىت و خۆى بە شتى بەسوودەوہ خەرىك بكات لەبرى مەيخواردنەوہ.'

لە دلى خۇمدا وتم 'تەنيا كەمىك چاۋەرئى بىكە، ئىمىليان...
دەبىنىت... چۈن پۇج دەكەمەۋە بە بەرتدا دووبارە، وات
لى دەكەم ژيان واتايەكى نوپى ھەبىت لەلات.

"بۇيە وتم پىنى ئەلىم، ' زۇر باشە، ئىمىليان. لەگەل
من بىمىنەرەۋە، بەلام لەمرۇ بەدواۋە، پىۋىستە گونراپەلى
فەرمانەكانم بىت!

"بەلى، بىرم كردهۋە و بە خۇمم وت، ھەندىك كارى
فتر دەكەم، بەلام يەكسەر نا، رىنى ئەدەم سەرەتا ھەندىك
كەيف و شادىي خۇي بىكات، منىش ھول ئەدەم لەو
ماۋەيەدا كە لىزەيە، ئەگەرېم تا بزائم چ كارىك ئاسان و
گونجاۋە و لەگەل تواناي راستەقىنەي ئەودا يەك دىتەۋە
و لە عۇدەي دىت.

"لەبەر ئەۋە، گەۋرەم، پىۋىستە ئەۋە بزائن، كە پىاۋ
ئەبىت تواناكانى گونجاۋ بىت بۇ ئەۋ كارەي دەتانەۋىت
بۇتان ئەنجام بدات... چونكە ئەگەر بەپىچەۋانەۋە بىت،
ئەنجامەكەي نەكردنى كارەكە دەبىت، ياخود كارەكە بە
رىكوپىكى و بەپىنى ئەۋە ناچىت بەرىۋە، كە تۇ چاۋەرۋانى
دەكەيت. ھەر لەبەر ئەم ھۆكارە، بە شىۋەيكى نەپنى
بى ئەۋەي خۇي ئاگادار بىت كە چاۋەدىرىي دەكەم،
دەستم كرد بە سەرنجدان و لىكۆلىنەۋەيەكى ورد لەسەر
سەرجم ھەلسوكەوت و جموجولەكانى. بەلام بىروا بكن
گەۋرەم، ئەۋ ئىمىليانە كەسىكى زۇر بىھىواكەر بوۋ! لە

سەرەتادا ھەولم دا بە قسەى نەرم و خۆش بېھىنمە ژىر بار. بەم شىۋەيە من ھەر بەردەوام بووم لەگەلدا، بە پىنشەكەشكردنى ئاموژگارىي بەسوود و وتەى باش. پىم دەوت، گوى بگرە، ئىمىليانى ئازىز، پىۋىستە تۆزىك بىر لە خۆت بکەيتەوہ... تۆزىك گرنگى زياتر بە خۆت بدەيت... پىۋىستە كارىك بکەيت، دەست لەم تەممەلىيەت ھەلگرە، باشترە تۆزىك خۆت كۆ بکەيتەوہ، دەستىك بە خۆتدا بھىنە، واز لەم مەيخواردنەوہيە بھىنە. توو خوا تەماشاي خۆتت كردووه، شروشيتالت ھاتۆتە دەرى. تەماشاي پالتۆ دراوھكەت كردووه، لە بىژنگ نەبىت لە ھىچى دى ناچىت! ئەمە شتىكى باش نىيە، ھاورىكەم، نازانم كەى ھىتەوہ ھۆشى خۆت و تۆزىك بىر لە خۆت ئەكەيتە و بە خۆت ئەچىتەوہ و واز لەم بىسەرۋبەرەبىيەكەى ئىستات دەھىنيت. بۆيە پىم وايە ئىتر كاتى ئەوہ ھاتووه، دەستىك بەسەر بارودۆخى خۆتدا بھىنيت.

”ئىمىليان“ى بەدبەخت سەرى خۆى داخستبوو، بەوردى گوىى لە وردودرشتى قسەكانم گرتبوو بى ئەوہى چركەى لىوہ بىت. ھاورى چارەپرەشەكەم كاتىك مەى تەواو كارىگەرىي خۆى لەسەر دادەنا و مەستى دەكرد، چىتر زمانىشى لە گو دەكەوت و تاقە وشەيەكىش چىيە، بەجوانى نەيئەتوانى دەرى بېرىت. بۆ نمونە، كاتىك تۆ باسى خەيارت بۆ دەكرد، ئەو لە ۋەلامدا دەيكوت

فاسزولیا. گویی لی گرتبووم... گویی لی گرتبووم بو
ماوهیه کی دریز، پاشان ناخینکی زور قوولی هه لکیشا...

لیم پرسى:

”بۇچی ناخ هه لده کیشیت، ئیمیلیان؟“

”هیچ نییه، ئاستافی ئیفانیچ، شتیکی هینده گرنگ
نییه، بۇیه خوتان زور نیگه ران مه کهن. تنها له بهر ئه و
رووداوه یه، که ئه مرۆ بینیم، ئاستافی ئیفانیچ، ئه مرۆ دوو
ئافره ت بوو به شه ریان له سه ر شه قامه که. یه کینک له و
ئافره تانه بی ئه وه ی مه به سستی بئیت، سه به ته تووترکه که ی
ئو ئافره ته ی تری قلب کرده وه، که به سه ر شانیه وه
بوو.“

”ئى پاشان چى رووی دا؟“

”پاشان ئه و ئافره ته ی سه به ته تووترکه که ی که و تبووه
خواره وه و تووترکه که ی په رشوبلاو ببۆه وه، به زور پری
کرد به سه به ته تووترکه که ی ژنه که ی تردا و له ده سستی
هه لپریوان، ئه و نه ک هه ر فری دایه سه ر عه رده که،
به لکوو هه مووشی به پینه کانی فلیقانه وه به سه ر یه کا.“
”باشه، ئه مه چ گرنگییه کی هه یه، چ شتیکی تیدا یه؟“

له دلی خۆمدا وتم ” ناخخ...! ئیمیلیانی به دبخت،
وا بزائم به هۆی ئه م مه یه نه فره تیییه وه ژیری سی خۆشت
له ده ست داوه!“

دو باره ئيميليان وتیهوه:
 "ههروهه ها نه مرو بارونیکیشم بینى، که دراوینکی
 کاغه زیى لی کهوت له سهر شه قامى (گوروخو... نا... نا...
 پیم وا بیت شه قامى سادوفا بو...) جووتیارینک نه و دراوه
 کاغه زییه ی بینى، که له بارونه که کهوت، وتى، "بهختى
 خوم،" بهلام له ولاره جووتیارینکی تریش بینبووی، وتى،
 نهخیر، نهوه "بهختى منه!" چونکه من سهره تا چاوم پنى
 کهوت، که لینی کهوت..."

"زور باشه، ئيميليان، ئى، چى پووی دا؟
 "ئى، ئاستافی ئیفانیچ ههردوو جووتیاره که کهوتنه
 سه روگولاکى بهکترى، بوو به شه رینک هه ر مه پرسه...
 بهلام پولیسیک که لهو شوینه نزدیک بوو، ئه ویش ئاگای
 له رووداوه که بوو، دراوه کاغه زییه که ی هه لگرتیه وه
 و گه راندیه وه بو بارونه که، هه ره شه شى له ههردوو
 جووتیاره که کرد، که راپنچیان دهکات به ره و زیندان، له سهر
 نه وه ی پشئوویان دروست کردوو له سهر شه قامه که."
 "زور باشه، بهس پیم نالیتت ئه مه چ سوودینکی هه یه؟
 نه بیت چ گرنگیه که یان مه ترسییه که هه بیت له م باسه دا؟"
 "ئى هیچ شتیکی وه های تیدا نه بوو ئاستافی ئیفانترهیچ...
 بهلام نه و رووداوه بووه هو ی وه پتکه نینه تانی خه لکی
 نه و گوزه ره ی شه ره که تیا پووی دا."
 "ئاخخ... ئيميليان! باشه خه لک کاریان چیه بهم

شستانه وه؟ تو روحی هه میسه بییت نه فروشیت له پیناوا
دروایکی ناسنی بینایه خدا. نه زانی ئیمیلیان، نه مه ویت
شستیکت پی بلیم:

“نه ته ویت چ شستیکم پی بلییت، ناستافی ئیفانیچ؟”

“نه مه ویت پیت بلیم که باشتره خوت خه ریک بکه ویت
به کاریکه وه... به راستی له سه رته وا بکه ویت. نه مه بو
سه دهه مین جاره، که پیت ده لیم پیویسته هیچ نه بییت
توزیک به زه بییت به خوتدا بیته وه!”

“به لام نه بییت چ کاریک بکه م، ناستافی ئیفانیچ؟ نازانم
له کویوه دهست پی بکه م و هیچ که سیش ئاماده نییه کارم
بداتی.”

“ئاخر خوت باشتر ده زانیت خه لک بو ئاماده نییه که
کارت بداتی! هۆکاره که ی پوونه، له بهر ئه وه ی جه نابت
هه میسه سه رخوشیت و خه ریکی خوار دنه وه ویت... ئی
خه لکیش که سیکه سه رخوش به چ ده ردیکی ئه خوات.”

بو ساتیک ئیمیلیان هیچی نه وت، به لام له پیر دهستی
کرده وه به قسه کردن:

“به م بۆنه یه وه، ناستافی ئیفانوفیچ، شستیک ترم وه بیر
هاته وه، که هه ر ئه مرۆ پرووی دا؛ ئه مرۆ “فلاس” خاوه نی

مه‌یخانه‌كه‌يان بانگ كرد بۆ به‌رئوه‌به‌رايه‌تیی پۆلیس.

“به‌چ هۆكاریك بانگیان كردبوو، ئیمیلیان؟”

“راستییه‌كه‌ی نازانم، ئاستافی ئیفانیچ بۆ چی بانگیان
كردبوو، به‌لام پینم وایه پئویستیان پینی بووه، بۆیه
بانگیان كردوو.”

له‌دلی خۆمدا وتم: ئاخ... هیچ شتیکی باش بوومان
تی ناکات، ئیمیلیان! ئەمه‌هه‌مووی باجی گونا‌هه‌كانمانه،
خودا له‌سه‌ری سزیمان ده‌دات!

گه‌وره‌م، تو پینم بلێ، باشه‌ مرۆف ئەبیت چی بکات
له‌گه‌ل مرۆفیکی وه‌ك ئیمیلیان؟

با پیت بلیم گه‌وره‌م، ئیمیلیان كه‌ستیکی زۆر مه‌كرباز
بوو...! گوینی لێ ئەگرتم، گوینی لێ ئەگرتم، هه‌تا ماندوو
ده‌بوو، هه‌ر تینیینی ئه‌وه‌ی بگردایه‌ كه‌ خه‌ریكه‌ ورده‌ورده
تووڤه‌ ده‌بم، پالتۆ شپه‌كه‌ی ئه‌یا به‌ شانینیا و ئه‌رۆشت له
ده‌ره‌وه‌ ئه‌خه‌وت... ته‌واوی رۆژه‌كه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ به‌سه‌ر
ده‌برد و نه‌ئه‌گه‌رایه‌وه‌ بۆ ماله‌وه‌، هه‌تا ئه‌و كاته‌ی هه‌ستی
بگردایه‌ تووڤه‌بییه‌كه‌م دامرکاوه‌ته‌وه‌... ئنجا ده‌گه‌رایه‌وه‌،
سه‌ر له‌ ئیوارانیش كه‌ ده‌گه‌رایه‌وه‌، وه‌ك به‌گزاده‌یه‌کی
سه‌رخۆش ده‌گه‌رایه‌وه‌ بۆ ماله‌وه‌. به‌لام له‌وه‌ تینه‌ده‌گه‌یشتم
چۆن مه‌یی ده‌ست ده‌كه‌وت یان له‌كویتوه‌ پاره‌ی ده‌ست

دهکوت مهی پی بکریت، مهگەر هەر خودا بو خوی
بزائیت، چونکه بهدنیاییهوه من پارهم نهئیا پی، چونکه
ئهمزانی گەر پارهی بدهمی، ئهیدا به مهی...!

پیم وت:

"باش گوئ بگره ئیمیلیان، ئیتر پیویسته واز له
خواردنهوه بهینیت. گویت لیمه؟ پیویسته چیتر مهی
نهخوئتهوه و وازی لی بهینیت! جاری داهاوو بهم
سهرخوشییه بگهڕیتهوه، دلیا به ریت پی نادم بیته
ژوورهوه! ئهینت لهسهه قادرمهکان بخهویت."

دوای ئەمه بو ماوهی دوو پوژ ئیمیلیان له مال وهدهر
نهکوت. بهلام پوژی سینههه، خوی بو نهگیرا و بهدزییهوه
پوشتبووه دهرهوه. ماوهیهکی زور چاوهڕیم کرد، هەر
نهگهڕایهوه، زور چاوهڕینی گهڕانهوهی بووم، کهچی هەر
نهگهڕایهوه! به راشکاوی دانی پیندا ئهینم، که جوریک
له ترس و دلخورپه دای گرتم؛ سهههرای ئهوهشی که
خهفتهیکی زورم بو ئهخوارد. به خومم وت: ئهی هاوار،
چیم کرد لهو بهدبخته!

وا بزائم ئهه داماوهم ترساند، ئهه بوونهوههه
بهدبخته ئهینت بو کوئی چووینت، ئیستا لهکوئی بیت؟
خوای گهوره. تو بلینی هیچی لی بهسهه نههاتینت تا

ئىستا! ئەو شەۋەش راي بورد و ئەو ھەر نەگە رايە ۋە. سەرلە بەياني كە لە ژوورەكەم ۋەدەر كەۋتم و خۆم كرد بە ھۆلەكەدا، تەماشام كرد لەۋى راکشابوو، خەۋى لى كەۋتووۋە و سەرىشى لەسەر پلەى يەكەمى قادرمەكانى ھۆلەكە دانابوو، خەرىك بوو رەق ھەلدەھات لە سەرمادا. "چىت لى بەسەر ھاتووۋە، ئىمىليان؟ خوا بىتپارىزى! ئەى لىرەدا چى دەكەيت، بىز نەھاتوۋىتەتە ژوورەۋە؟" ئىمىليان ۋەلامى دامەۋە و وتى:

"ئاستافى ئىفانىچ، تۇ چەند رۇژىك لەمەۋبەر زۇر توورە بوۋىت لىم، بە ھۆى ئەۋەى تۆم جارز كرد، تۆش پەيمانن دا كە ئەگەر ئەمجارە بە سەرخۆشى بگەرىنەۋە، ئەيىت لە ھۆلەكە و لەسەر قادرمەكان بنوم. بۆيە من... منىش... نەمويرا بىمە ژوورەۋە... ھەر لەبەر ئەۋە لىرەدا لىتى راکشام."

بە دەنگىكى پىر لە توورەى و لە ھەمان كاتا پىر لە بەزەيىش، بە ئىمىليانم وت:

"باشترە بچىت كارىك بۇ خۆت پەيدا بگەيت، نەۋەك ئا لىرەدا دانىشىت و بىسودانە لەم قادرمانە بىروانىت!"
"بەلام چ كارىك، ئاستافى ئىفانوۋىچ؟"

که گویم له م وهلامه ناقولایه ی ئیمیلیان بوو، وهخت
بوو له توورهییدا شهق بهرم.
پیم وت:

هه ی بهدبهخت، بۆ ههول نادهیت خۆت به شتیکی
بهسوودهوه خهریک بکهیت، هیچ نهبیت خۆت فیبری
هونهری دروومان بکه. تهماشایهکی ئه و پالتۆیه ی خۆت
بکه، که له بهرتدایه! نهک هه ر پره له کون، به لکوو به که لکی
ئه وهش نه ماوه ئه و قادرمانه شی پی گسک بدهیت! هیچ
نهبیت دهرزییهک هه لبگره و توژیک بیدوره ره وه، خۆ
هیچ نهبیت توژیک رهنگ هه لدههینیته وه و رووی ئه وه ی
دهبیت بلنی پالتۆم له بهردایه. هه ی بهدبهخت... هه ی
سه رخۆشی نابوت... تو ئه لینی له مه یخواردنه وه زیاتر،
هیچ شتیکی تر نازانیت له م دنیایه!

ئه زانی چی گه وره م، خۆزگه م له وی بوویتایه و ئه و
دیمه نهت به چاوی خۆت ببینایه که رووی دا! پاش
ئه وه ی قسه کانم ته واو کرد، چوو دهرزییهکی دروومانی
هینا... من هه ر بۆ خۆشی وام پی وت، به لام ئه و
چاره پشه به راستی ترسا و ریک دهرزیی دروومانی
هینا، بۆ ئه وه ی پالتاوه شه ره که ی بدووریته وه. بۆیه
پالتاوه که ی له بهری خۆی داکنه د و دهرزییه که شی به
دهسته وه بوو هه ولی ئه وه ی ئه دا ده زووه که بکات به

کونی دهرزیبه که دا، دیمه نیکی زور پینکه نیناوی بوو، ئەگەر ئەتیبینی چون چاوه کانی ورد ورده سوور هه لده گه ران و دهستیستی وهک شه قشه قه ده له رزی! زور هه ولی ئەوهی ئەدا ده زوو وه که بکات به کونی دهرزیبه که دا، هه ر بوی نه ده چوو ه ناوه وه، سه ری ده زوو وه که ی به دم ته ر ده کرد و له ناو په نجه کانی دا هه لی ئەسووراند و لووسی ده کرد و هه ولی ده دا بیکات به دهرزیبه که دا، به لام ئەو داماو هه ر سه رکه وتوو نه ده بوو، بوی نه ده کرایه ناوی، هه وله کانی هه مووی بیسوود بوون! بویه فرینی دا و له ژیریشه وه ته ماشای منی ده کرد.

به ئیمیلیانم وت:

”ئوه چی ئەکهیت! من هه موو ئەو قسانه م ته نها بو خوشی پی وتیت، له بهر ئەوهی که مینک تووره بووم لیت. ئەگه ر به اتایه خه لک ئەمه یان ببینیایه، ئەوه له شه رمه زاریدا ئەمردم! واز له دروومان بهینه؛ خوا له گوناح به دوورت بکات! پیوست ناکات هیچ کاریک بکهیت، بهس تکایه، واز له گه وجیتی بهینه، هه روه ها له مرۆش به دواوه له سه ر قادرمه کان مه نو، به م کارهت شه رمه زارم مه که!“

”به لام ده بیت چی بکه م، ئاستافی ئیفانیچ، خوشم ئەزانم من هه میشه مه ستم، ئەزانم که لکی کردنی هیچ کاریکم نییه! برۆا بکه بهس به وه ناره حهت ده بم، که بیمه

هوکارى تووره بوون و بیتاقه تى تو... چونکه به راستى تو
که سىکى به خشنده و دلوقانى.

له پر لىوه شىنه لگه راوه کانى که و ته له رزىن و له
پرمه گريانى دا و فرميسک به چاوه کانيدا جوگه له
به ست و به سهر روومه ته زهرده لگه راوه کانى و ريشه
نه تا شراوه که يدا هاته خواره وه، فرميسک له چاوه کانيدا
رانه ده وه ستا، ههر فرميسکى، هه لگري نازارى پياوى
تىکشکاو بوو، که ده که و ته سهر زهوى... ئيميليانه که م...
خوايه گيان! کاتىک به و شىوه يه بينيم، کسپه له جه رگمه وه
هات، نه توت خه نجهر له دلم ده چه قينن.

”ئاخ، ئه ي پياوى دلناسک؛ من هه رگيز بير ناکه مه وه!
ئاخر کن بير له شتى وا ده کاته وه! نه خير، پيم باشه
به ته واوى وازت لى بهينم، چون ده ته ویت و خوت هه ز
ده که يت بژى، به و شىوه يه بژى، که دلخوشت ده کات.“

به لى گه وره م، ئيتىر نازانم له مه زياتر چى ماوه بيليم!
بروام وايه پيوست ناکات چيرو که که م له مه زياتر دريتز
بکه مه وه، چونکه چيرو که که هه مووى قسه ي بيمانا يه، هيچ
سوويدىکى نيه، مرؤف بينه و ده کات. شته که هى ئه وه
نیه پياو تاقه وشه يه کى تريشى تيا به فيرو بدات؛ ههر بو
نمونه، گه وره م، بروام وايه خودى ئيه وه ش ئاماده نين
چيروکى له م جوړه، دوو قرووشيشى پى بدن، به لام بو

خۆم ئامادەم پارەيەكى زۆر بدەم بە چىرۆكگەلىكى لەم
جۆرە.

بىرۋا بىكەن گەورەم، ئەگەر من پارەيەكى زۆرم
هەبووايە، نەمدەھىشت ھەرگىز ئەم شتە بوو بدات!
گەورەم، ئەزانى چى؟ من دوو پانتۆلم ھەبوو، كە
قوماشەكەى چوارگۆشەى شىنى تىدا بوو... نەفرەتى خوا
لەو پانتۆلانە...

دوو پانتۆلى زۆر ناياب بوو... خاوەنزەويىەكى
دەولەمەند، كە بە ھۆكارى بازىرگانى ھاتبوو بۆ ئىرە،
داواى پانتۆلەكانى لى كردم. منىش پانتۆلەكانم پى دا،
بەلام كاتىك چووم بۆ ئەوئە نرخی پانتۆلەكانم ۋەربىگرم،
پانتۆلەكانى بۆ گەراندمەو، بەو بىانوۋەى پانتۆلەكان
تەسك بوون بە بەرى، بۆيە دايەو بەسەرما.

بە خۆمم وت: ئەم جالانە لە جۆرى پلەيەكن، زۆر
نایابن! ئەتوانم بىبەم بۆ بازىرى كۆنەكە و بۆ ھەريەكىيان،
نرىكەى پىنج رۆبلم لى چىنگ بىكەوئىت، ئەگەر بەو شىۋەيەش
بۆم نەفرۆشرا، بە مقەست دەيانبىرم و پاشان دوو پانتۆلى
تريان لى دروست دەكەم بۆ ھەندىك خانەدانى "ست.
پترسىبۆرگ،" ھەروەھا لەو سەرەپارچەيەشى كە لە دوو
پانتۆلەكە دەمىنئىتەو، ھىلەكىكى بۆ خۆم لى دروست
ئەكەم. پىاوى ھەژار دەبىت ھەموو شتىك لە بەرچاۋ
بىرىت و حساب بۆ ھەموو شت بىكات!

لهو کاته دا رووی دا، که ئیمیلیان له وپه یری بینزاری و نارہه تیدا بوو، رۆژی یه کهم ته ماشام کرد نهی خوارده وه، ههروه ها رۆژی دووهم و سیهه میش به هه مان شیوه هه نه یخوارده وه، زور په ست و غه مگین بوو. به خۆم وت: "رهنگه ئه م هاوړی به دبه خته م یان له بهر بپاره ییبه ناخواته وه، یاخود له کو تاییدا هوش خوی هاتوته وه و گوئی له ویزدانی خوی گرتووه و ویزدانی پنی وتووه چتر به سه! رهنگه به م شیوه یه رینگه ی راستی دوزیبیته وه!

به م شیوه یه، گه وره م، بۆ ئه وه ی ئه م چیرۆکه دریزه تان بۆ کورت بکه مه وه، ریک له و کاته دا جه ژن هات، منیش ئه و ئنواره یه بۆ نوێژخویندن رووم کرده که نیسه یه ک. کاتیک گه رامه وه، ئیمیلیانم بینی وه ک به گزاده یه ک به سه رخوشی له نزیك په نجه ره که وه لپی دانیش تووه و وه ک داری بی، ته وای جه سته ی ده له رزی.

له دلی خۆمدا وتم: "ئه ها! که واته هیچ نه گۆراویت، چون بوویت هه ر وایت."

رۆشتم بۆ لای سندوقی که لوپه له کانم، تا ئه و شته ده ر به ینم، که پتویستم پنی بوو. سه یرم کرد! پانتۆله کانی تیدا نه ما بوو. ئه ملام دا به یه کا، ئه ولام دا به یه کا، پانتۆل له هیچ شوینیکدا نه بوو! دوی ئه وه ی ته وای ماله که م بشکنی، به لام پانتۆل له هیچ جینگه یه ک نه بوو ئه توت

زهوی قوتی داوه! دواچار گه شتم بهو بروایه‌ی پانتوله‌کان دیار نه‌ماون، به‌لام چون دیار نه‌ماون، نازانم! له و کاته‌دا خه‌نجه‌ریان لی بدامایه، به خومم نه‌ده‌زانی. خیرا چوومه ویزه‌ی پیریژنه‌ی داماو بو سه‌رکونه‌کردن و لومه‌کردنی نه و داماو، له‌سه‌ر دیارنه‌مانی پانتوله‌کان، له کاتیکدا نیمیلیانیش له‌وی بوو، سه‌رخوشییه‌که‌ی به‌لگه بوو له‌سه‌ر تاوانباریی نه‌و، به‌لام به شینوه‌یه‌ک له شینوه‌کان هیچ گومانیکم له‌و نه‌کرد. چونکه هر به‌راستی نه‌قلم نه‌یده‌بری نه‌و کاریکی له‌و جوره ده‌ره‌ق به من بکات!

پیریژنی داماو وتی:

”بو خاتری خوا، پیاوی به‌ریز، ئاخر پیم نالییت من پانتولی پیاوانه‌م بو چییه! ئایا نه‌توانم له‌به‌ری بکه‌م؟ من خوشم چاکه‌تیکم چند روژیک له‌مه‌وبه‌ر دیار نه‌ماوه. بروا بکه‌ن من هیچ شتیک له‌باره‌ی نه‌م پروداوه و نازانم.“

پیم وت:

”ئایا هیچ که‌سیتک هاتوره بو ئیره؟“

پیریژن وتی:

”که‌س نه‌هاتوه، من ته‌واوی کات له‌ماله‌وه بووم. ته‌نها هاوړیکه‌ت نه‌بییت، که بو چند ساتیک روخته

دهرهوه و پاشان هاتهوه و لیره دانیشته! ئەوه خۆیهتی،
بۆچی پرسباری لئ ناکهیت؟“

ئیمیلیان، ئایا به هوی هیچ هۆکاریکهوه نهبووه، یان
به هوی ههرشتیکهوه رووی دابیت، که پانتۆلهکان له
سندوقهکهدا دهر بکهیت؟ بهتایبهتی ئەو دانیهیان، ئەگەر
بیرت مابیت، که بۆ خاوهنزهوویهکه م دروست کردبوو؟“

ئیمیلیان وتی:

“نهخیز ئاستافی ئیقانیچ، من دهستم بۆ نهبردوون.”

بهخۆمم وت:

“باشه ئەم دوو پانتۆله چییان لئ هات؟“

سهرلهنوی دهستم کردهوه به گهران، بهلام بیتسوود
بوو، چونکه نهتوانی بیانقۆزمهوه!

ئیمیلیانیش له شوینهکهی خوی، نزیک پهنجهرهکه،
دانیشتبوو، گیانی ئەلهرزى.

لهسەر چۆک لهپیش سندوقهکهدا دانیشتبووم، ریک له
بهردهم ئەو. لهپەر چاوم خسته سەر ئیمیلیان و تهماشام
دهکرد، له کاتیکدا ئاگای له من نهبوو لینی دهروانم.

بهخۆمم وت: “خۆیهتی،” ئەمه هەر کاری ئیمیلیانه،
لهو زیاتر کهس ئەم کارهی نهکردوووه. دلم خهریک بوو

ئاگری تی بەر دەبوو، ڕووخسارم سوور ھەلگە ڕابوو.
رینک لەو کاتەدا ئیمیلیان سەری ھەلبەری و تەماشای
کردم، ھەستی کرد گومانم لێنەتی.

وتی:

"نا، ئاستافی ئیقانیچ، من پانتۆلەکانی تۆم نەبردووە.
رەنگە وا بێر بکەیتەو، کە من پانتۆلەکانم بردووە... بەلام
بڕوا بکە من نەمبەردوون."

"باشە ئیمیلیان، پێم بلێ ئەم پانتۆلانە بۆ کوی چوون،
والەپر دیار نەمان؟"

"نا، ئاستافی ئیقانیچ، من ھەر نەمبەینیون..."

"چی دەلێی ئیمیلیان، مەگەر ڕینی تێدەچیت ئەم
پانتۆلانە ھەرلەخۆیانەو و ن بووبن؟"
"بۆ نا، ئاستافی ئیقانیچ، لەوانەیه..."

دوای ئەوێ گۆیم لەم وەلامانە ئیمیلیان بوو، بەک
وشە تر چییە بە خەسارم نەدا لەگەڵیدا. ھەستامە سەر
پن و سەری سندوقەکەم کلۆم دا، دوای ئەو، گلۆپەکەم
داگیرساند، دانیشتم و دەستم بە کارکردن کرد. خەریکی
چاککردنەوێ ھیلەکێک بووم بۆ فرمانبەریکی میری،
کە لە نھۆمی خوار خۆمان، لە بالەخانەکەدا دەژیا. بەلام

بە ئێوه یه‌كێ زۆر ترسناک نیکه‌ران بووم، زۆر ئه‌ترسام
بەم هه‌بانه‌که‌ش وه‌ک پانتوله‌کان له‌په‌ر سه‌رنگوم بێت و
به‌سه‌که‌م بکاته‌وه به‌ خووری، که بیرم لێ ده‌کرده‌وه،
دایم ده‌گوشرا، سینه‌م له‌ تووره‌بییدا خه‌ریک بوو ئاگری
ئێ به‌ر ده‌بوو. ئیمیلیان هه‌ستی به‌و تووره‌بوونه قووله‌ی
ناخه‌م ده‌کرد.

که‌وره‌م، هه‌میشه به‌م شیوه‌یه‌یه، کاتیک پیاو هه‌ست
به‌ تاوان ئه‌کات، هه‌میشه پێشووه‌خت هه‌ست به‌ ڕوودانی
کاره‌ساتیکی که‌وره ده‌کات، که به‌سه‌ریدا دیت، هه‌ر وه‌ک
چون بالنده پێشووه‌خت هه‌ست به‌ ڕوودانی زریان ده‌کات.

له‌ناکاو ئیمیلیان ده‌ستی پێ کرده‌وه:

"ئه‌زانیت، ئاستافی ئیفانیچ؟ ئه‌م‌ڕۆ پزیشکه‌که
هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل خیزانی گالیسه‌که‌وانه‌که کرد، که
ماوه‌یه‌کی که‌م به‌ر له‌ ئیستا کۆچی دواایی کرد..."

ته‌نها ته‌ماشایه‌کی ئیمیلیانم کرد، به‌لام به‌ شیوه‌یه‌کی
ناسایی نا، به‌لکوو به‌ شیوه‌یه‌ک، په‌ر له‌ په‌ر و تووره‌یی، به
شیوه‌یه‌ک، یه‌کسه‌ر تیگه‌شت: چاووم لێی بوو له‌ شوینی
خۆی هه‌ستا و ڕۆشته لای ته‌خته‌خه‌وه‌که‌ی و وه‌ک ئه‌وه‌ی
له‌ شتیکی ونبوو بگه‌ریت، ده‌ستی کرد به‌ گه‌رێ. منیش

سهرنجم ئەدا. بەم شىئوھىە ماوھىەكى دريژ دەستى بە
پشكنين كرد، لەو كاتەشدا كە خەرىكى ئەم پشكنينه بوو،
لەژيەر ليئوھوھ ھەر خەرىكى منجەمنج بوو. بە بەردەوامى
ئەم قسانەى دووبارە دەكردەوھ: باشە ئەبىت چىيان لى
ھاتبىت؟ بە شىئوھىەك ديار نەماون، وەك ئەوھى شەيتان
دزىبنى!

چاوەرئى بووم بزنام بەكوئ دەگات؛ چاوم لى بوو
ئىمىليان كەوتبووھ سەر چۆك و ژيەر تەختەخەوھەكى
دەپشكنى. نەمەتوانى چيتر لەمە زياتر خوم رابگرم.

پىم وت:

”سەيرى ئىرە بكە ئىمىليان، كىشەت چىيە؟ بو
كەوتووئىتەتە سەر چۆك و ژيەر تەختەخەوھەكە ئەگەرييت؟“
”بۇ پانتۆلەكان ئەگەريم لەژيەر تەختەخەوھەكە، ئاستافى
ئىقانىچ. رەنگە لەويدا بىت، ياخود لە جىگەيەكى تر.“

ئەزانى گەورەم، بەو پەرى پەستىيەوھ پىم وت:

”بەلام چ شتىك وات لى دەكات بەم شىئوھىە خۆتان
بخەنە نارەحەتییەوھ و گرنگى بە پىاويكى بەدبەختى وەك
من بدەن و ئەژنۆكانى خۆتان لە پای ھىچ پىس بكەن؟“
”بەلام ئاستافى ئىقانوئىچ... من... مەبەستم ھىچ نەبوو...
تەنھا پىم وا بوو ئەگەر بەباشى بۆى بگەريين، رەنگە لە

دزىكى راستكۆ

شوينىكى ئەم ژوورەدا بىدۆزىنەوہ.

”ئىم! تەنھا يەك خولەك گويم بۇ رادىرە، ئىمىليان!“

”جى، ئاستافى ئىقانىچ؟“

”ئايا ھەر بەراست، تۆ زۆر بەسادەيى ئەو پانتۇلانەت
وہك دزىكى چەپەل نەدزىوہ و ئىستاش ئا بەم شىوہيە
خزمەتم دەكەيت، لەبەر ئەوہى نان و نمەكت كردووم.“

”تا ئەو رادەيە لىيى توورە بووم، گەرەم“ كاتىك
ئەمىنى لەسەر چۆكەكانى كەوتووە و ژىر تەختەخەوہكە
ئەگەرېت بۇ شتىك، كە خوشى لىيى يەقىنە لەو شوينەدا
نىيە.

”نەخىر ئاستافى ئىقانىچ.“

بۇ ماوہيەكى زۆر بە راکشاوى لەژىر تەختەخەوہكەدا
راکشابوو. لەپر لەسەر ئەژنۆكانى لەژىر تەختەخەوہكە
ھاتە دەرى و لە بەردەمدا راوہستا... تەنانەت ئىستاش
ئەو ساتەم ھەر لە بەرچاودايە، ئەلىي ئىستا پرووى داوہ...
پرووخسارى بە شىوہيەكى ترسناك زەرد ھەلگەراپوو،
بە شىوہيەك، كاتىك مروفىك ھەست بە تاوان بكات لە
ناخى خۇيدا.

به دهنگیکي تاساو و لهرزوکهوه پیی و تم:

"نا، ناساتافی نیفانیچ، من پانتولهکانی توم نه بردووه."
 هه موو جهستهی وهک شه قشقه ده له رزی، دهستی
 له سهر سنگی دانایوو، شم به راستی دیمه نه منی ترساند
 ته نانهت نه متوانی له شوینی خومدا، که له نزیک
 په نجه ره کهوه دانیشتی بووم، جووله بکه م.

به لن، وه لامم دایه وه:

"زور باشه ئیمیلیان، با واز له و باسه بهینین، من
 داوای لیبووردنت لی ده کم، تکایه بمبووره نه گهر به
 شینوه یه کی که و جانه په نجه ی تومه تم ناراسته ی تو کرد.
 "نه فرهت له پانتول. ئیمه به ونبوونی نه و پانتولانه
 نامرین. سوپاس بق خودا، هیشتا دهسته کانمان له کار
 نه که و تووه، پیویستیشمان به وه نییه ده ست له که س
 پان بکه ی نه وه، نه توانین به رده وام بین له زیانکردن و به
 ئاره قه ی ناوچه وانمان روزی خومان په یدا بکه یین...

ئیمیلیان له به رده ممدا به پیوه راوه ستابوو، بق
 ماوه یه ک گوینی بق شل کرد بووم، پاشان دانیشت، ته واوی
 نه و ئیواره یه له شوینی خوی جووله ی نه کرد، ریک

نزیکی راستگر

له په یکه رینکی بڼگیانی ده کرد، له ناو خویدا روچووبوو. کاتیک چوومه سر جینگه که، راکشام بو نه وهی بخه وم، نه و هیشتاش هر له هه مان شوینی خوی دانیشتبوو. سر له به یانی که به ئاگا هاتم، ته ماشام کرد ئیمیلیان له سر زه وییه که به رووتی خه وی لی که وتبوو، ته نها پالتوکه ی له خوی ئالاندبوو، له سر مادا خوی له ناویدا گرموله کردبوو. هه ستم کرد نه و به دبخته هینده به قولی ههستی به ئازاری ویژدان کردبوو، که زاتی نه وهی نه کردبوو بچیته سر تهخته خه وه که ی بنویت.

به لی، گه وره م، له دوی نه و روژه وه، به شیوه یه کی زور ترسناک خو شه ویستیم بو نه و پیاوه نه ما، ته نانه ت من روژانی سره تاش هر خو شم نه ده ویست. زور رقم لی دهبووه وه. وا هه ستم نه کرد بو نمونه، که کوری خو م دزی لی کردووم. به راستی وا هه ستم نه کرد کوری خو م ئازاری رو حی داوم و هه ستیکی کوشنده ی پی به خشیوم. به خو م نه وت: ئاخخ، ئیمیلیان، ئیمیلیان!

به لام گه وره ی به ریژ، نه زانی ئیمیلیان چیی کرد؟ بو ماوه ی دوو هه وتوی ته واو سهری له مه یخواردنه وه هه لته گرت، به یانی نه چووه دهره وه، هه تا شه و ده گه رایه وه وه ک ئالوده بوویه ک خه ریکی مه یخواردنه وه بوو. له ماوه ی نه و دوو هه وتووهدا،

وشەيەكيش چيىە لە زارى دەر نەھات. ھەستم ئەكرد
 نازاريك روحي ويران دەكات. ئەيخواردەو، بۇ ئەوھى بير
 و ھوشى خوي بيناگا بكات و لە نازارەكانى خويدا نقوم
 ببیت. لە کوتاييدا ئيميليان دەستى لە خواردنەو ھەلگرت.
 ھەستم كرد ھەرچى پى بوو، لە مەيخواردنەو ھەدا بە فيرۆى
 داوھ و ھىچى بە دەستەو ھەماوھ تا قۇدكاي تری پى
 بکريت... ئا بەم شيوھىە بوو. بيرمە لە نزيك پەنجەرەكە
 دانىشتبوو. لە بيرمە بەو شيوھىە بە بىدەنگى نزيكى سى
 دانە رۆژى تەواو لەو شوينەدا دانىشتبوو بى ئەوھى
 قسەيەكى لە زار بىتە دەرى؛ بەلام لەناكاو بينيم دەگريا؛
 لەويدا دانىشتبوو دەگريا، بەلام چ گريانينكا! چاوەكانى
 ئەتوت كانىيە، گەورەم، تەنانەت ھەستم كرد كە خوشى
 ھەست بەوھ ناكات، كە فرميسك لە چاوەكانىيەو ھەك
 ليزمەباران تئۆكتنۆك دەكەونە خوارەوھ. بە شيوھىەكى
 زۆر كەساس دەگريا.

ئاي چەند دلەھژينە و نازار بەخشە گەورەم، بينينى
 گرياننى پياوينكى بەتەمەن، بيهيننە بەرچاوى خۇتان،
 پياوينكى بەتەمەنى ھەك ئيميليان، لەناو خەم و نازاردا بەر
 شيوھىە بەكول بگري و فرميسك لە چاوەكزەكانى بىتە
 خوارەوھ.

"کیشته چییه ئیمیلیان؟"

له نووکی پییه وه ههتا توفه سهری تهواوی جهستهی وهک شه قشهقه دهله رزی. له دواي ئه و روزه وه که پانتوله کان دیار نه مابوون، یهک وشهش چییه له زارم در نه هاتبوو به رامبهری.

وتی:

"هیچ نییه... ئاستافی ئیفانیج."

"بیقه زا بیت، ئیمیلیان! نایه ویت ناوا له خوت بکهیت، ئه وهی رۆشت، رۆشت. پیای باش، هینده له دلی مه گره!"

زور ههستم به په ژاره ده کرد به رامبهری.

"ته نیا ئه وه یه... حهز ده کهم شتیک بکه... ئاستافی

ئیفانیج... پیم خوشه کاریک بکه م"

"به لام چ جوړه کاریک، ئیمیلیان؟"

"هیچ جیاوازییه کی بۆ من نییه... گرنگ نییه چ جوړه

کاریک بیت، ته نها ئه مه ویت کاریکم هه بیت، هه ر وهک چون

پیشتر هه مبوو چووم بۆ لای خاوهن کاره که ی پیشووم،

داوام لی کرد. جوان نییه بۆ من بهم شیویه بيم به

بارگرانی به سه رته وه، ئاستافی ئیفانو فیچ، ئه گه ر کاریکم

دهست بکه ویت... ئه وه هه موو شتیکت بۆ ده گیزمه وه...

ته نانهت نرخى ئه و خوار دهنه شى که پیت به خشیوم..."

"به سیکه ئیمیلیان، بهس! ئه م قسه هه لیتوپه لیتانه چییه

دهیانلئیت؟ گریمان با وای دابننن تو گوناھیکیشٹ نهجام داوه؛ زور باشه، چیترا هه موو شت کوتایی پی هاتووه! نه وهی رابرد، رابرد، هاورپی کیان! تکایه با چیترا باسی نه و بابته نه کهین. هه وهک پینشوو، چون بهیه که وه نه ژیاين، با بژین. هه و ابزانه هیچ رووی نه داوه!

”نه خیر ئاستافی ئیقانیچ... رهنگه تو تا ئیستاش نه و بابتهت هه ره له میشکدا بیت... بهرامبه ره به من، لیم یه قینه هه ره پیت وایه من پانتوله کانی تووم دزیوه... به لام من پانتوله کانی تووم نه دزیوه.“

”زور باشه، ئیمیلیان تو راست ده کهیت. رینک که وتین تکایه نه م بابته له بیر خوت به ره وه، چونکه من له بیر خومم برده وه!“

”نه خیر، ئاستافی ئیقانیچ... تازه من ناتوانم له لای تو بژیم... نه بیت بمبووریت، ئاستافی ئیقانیچ.“

پیم وت:

”بی به لا بیت، ئیمیلیان، چ که سینک لیره بینزاری کردوویت، یان هه ولی داوه له م ماله دهرت بکات؟ ئایا من کاری له م شیوه یه م کردووه بهرامبه رت؟“

”نا... بو من جوان نییه چیترا له مه زیاتر میوانداریه کهت خراب به کار بهیتم، ئاستافی ئیقانیچ؛ باشتره برؤم.“

بینیم هه ره به راستی له شوینی خوی هه ستایه وه و پالتوکه ی یا به شانیا... ههستی به گوناح ده کرد، یابووی

له كه للهى بىروات، ههروهها شتهكانى كو كردهوه.
بهلام بو كوى ده بوىت، ئيميليان؟ بو توزىك بىر
ناكه يتهوه، ناخر چ شوينىك ههيه تو بوى بچيت؟
نا... ئاستافى ئىفانىچ، باشتره بو من بىروم، ههول
مهده بهرم پى بگريت، به خوداتان ئه سپىرم، ئاستافى
ئىفانىچ... له پر له پرمهئى گريانى دا و هونهنون فرمىسك
به چاوه كانيدا جوگه لهئى بهست... "وا باشتره ئاستافى
ئىفانىچ، چونكه من ئه زانم تو زور ههلسوكه وتت له گهل
من گۆراوه، ئه و ئاستافى بهئى جارن نيت، كه پىشتر
بوويت."

وتم:

"بو وا گومان ده بهيت، كه من گۆراوم و وهك پىشتر
نيم؟ بىروات بىت، من نه گۆراوم، هه ر وهك پىشترم.
ئه وه تويت گۆراويت، وهك مندالىكى گه مژه ههلسوكه وت
ده كه يت. دنيا به ئه گه ر بىرويت به ته نها بژيت، له ناو
ده چيت، ئيميليان."

"نا، ئاستافى ئىفانىچ... تو بهم دوا بىيانه، پىش، ئه وهئى
له مال دهر بچيت، دهر گاي سندوقه كهت كلوم ده كه يت.
كاتىكىش ئه مه ئه بىنم، ئاستافى ئىفانىچ، هه ردوو چاوم
پر ده بىت له فرمىسك... چونكه ئه زانم چىتر تو هىچ
تمانه يه كهت به من نه ماوه له م ماله دا... بويه تكات لى

ئەكەم، رى لە رۆشتنم مەگرە، چونكە ئەمە باشترە بۆ
 ھەردووكمان، ئاستافى ئىقانىچ، داواى بەخشىنت لى دەكەم،
 ئەگەر لەم ماوھىيەى بەيەكەوھ ژياوين، نازارم دابيت يان
 بووبيتم بە ئەرک بەسەرتەوھ.

بەلى، ئا بەم شتوھىيە ئيميليان مالەكەى بەجى
 ھىشت، گەورەم. رۆژنىك چاوەروانم کرد، رۆژىكى
 تريش... بە خۆمم وت: رەنگە ئەم ئىوارەيە بگەریتەوھ...
 بەلام نەگەراییەوھ. رۆژى سىننەمىش تىپەرى و ئەو ھەر
 نەگەراییەوھ. ترسام، نىگەرانى سەرتاپای بىر و ھوشمى
 گرتەوھ. تەنانت وام لى ھاتبوو نە نانم بۆ ئەخورا، نە
 ئاوم بۆ ئەخورايەوھ، تەواوى شەوھکانىش لەسەر جىگەكەم
 رادەكشام، بەلام خەویش لە چاوەکانم تورا بوون. ئەو
 پياوھ بەتەواوى لە پەلوپۆى خستبووم! رۆژى چوارەم
 دەستم کرد بە گەرآن بەشوينىدا. مەيخانە نەما سەرى
 پيا نەكەم، بەو ھىوايەى لە يەكىنك لەو مەيخانانەدا
 بیدۆزمەوھ. ھەرکەسىكم بەرچاو بگەوتبا، سوراغى
 ئيميليانم لى دەکرد. کەس نەما پرسىارى لى نەكەم! بەلام
 ئيميليان لە ھىچ شوپىنىك نە دەنگى ھەبوو نە رەنگ، وەك
 ئەوھى زەوى قوتى دابيت.

بە خۆمم وت:

رەنگە لە شوپىنىك بەسەرخۆشى کەوتبىت و گيانى

سپاردبیت هر وهك سهگنك چون لهژنر په رژیننكدا
 لیزهولهوئ له تینویتی و برسینتیدا گیان دهسپیریت...
 به جهستهیهکی تیکشكاو و نیوه مردوو، بی هیوا
 دهگه رامه وه بو ماله وه. بریارم ددها سه رله به یانی روژی
 دواتریش خوُم ناماده بکه م و جاریکی تریش به شوینیدا
 بکه ریم، به و هیوایه ی بیدوزمه وه... نه فره تم له خوُم نه کرد
 که هیستم نه م گه مژه یه به پیی ویستی خوئی له م ماله دهر
 بچیت. به لام نزیکی چیشته نگاوی روژی پینجه م "که نه و
 روژه روژی جه ژن" بوو. گویم له جیره جیری دهرگا که
 بوو... به لام کی بینم له ئیمیلیان زیاتر! به لام له ژنر چ
 بارو دوخیکدا! رووخساری به شیوه یه کی ترسناک شین
 هه لگه رابوو، قژی ئالوزکاو و خوُلاوی بوو. وهك نه وه ی
 له سه ر شه قامه کان نوستبیت؛ هینده لاواز بوو، شیوه ی
 دارحه یزه رانی گرتبوو.

"پالتاوه شر و هه ژارانه که ی له بهری خوئی دا که ند،
 چوو له سه ر سندوقه که م دانیشت و به شیوه یه ک، که
 هه ستم به زه لیلی ده کرد له رووخساریدا، که وته روانین
 لیم. به لئ گه وره م، زور دلم خوُش بوو به گه رانه وه ی،
 به لام لیستان ناشارمه وه، که له ناخیشه وه هه ستم به
 ئازاریکی زور ده کرد، نه توت دلم له سینهم دهر ده هینن.
 نه زانی گه وره م، نه گه ر من وهك نه و به دبده ختم لئ
 به سه ر به اتایه، نه وه وهك سه گنك له سووچنکدا بوخوُم

کزۆلەم دەکرد تا بۆخۆم ئەتۆپیم و هەرگیزیش نامادە
نەدەبووم بگەریمەوێه بۆ شوینیک، کە پێشتر بەجیم
هێشتبیت... بەلام ئیمیلیان چونکە هێندە مروفئیکی سادە
بوو، گەراییەوێه...

بە شیوەیەکی سروشتی زۆر سەختە بۆ مروؤف، کە
پیرەپیاوێک ببینیت لە وەها بارودۆخێکدا. دەستم کرد بە
لاواندەوێ و هەولم دا بە هەر رێگەیەک بێت، ئاسوودە
بکەم.

بەلێ، پێم وت:

”ئیمیلیان، کاریکی باشت کرد گەراییتەوێ، زۆر
خۆشحالت کردم. ئەگەر تۆزیک تر درەنگ بکەوتیتایە،
ئەوێ منت لێرە نەدەبینی، چونکە خۆم نامادە کردبوو
سەرلەنوێ لەشوینت بگەریم. ئەوێ بەراست، برسیت نییە؟
هیچت خواردووێ؟“
”نام خواردووێ، ئاستافی ئیقانیچ.“

گومانم کرد لەوێ نانی خواردبیت. بۆیە پێم وت:

”بەراست، نانت خواردووێ؟ گوی بگرە هاوێرێ گیان...
هەندیک شۆربای کەلەرمی دوینی ماوێ، خواردنیک خراب
نییە، هەندیک گوشتیشی تێدایە... بگرە هاوێرێ گیان،

نزیکی راستگۆ

ئەمەش هەندیک نان و توزیک پیاز... فەرموو دەست بکە
بە خواردنی، با توزیک هیز بێنیتەو بەبەرتدا."
ئەزانی گەورەم، کاتیک خواردنەکم خستە بەردەستی،
هیندە بە تامەرزوییەو ئەو خواردنەئە خوارد...
یەکسەر پەیم بەو بەرد، کە پێدەچوو ماوەئەو سنی
روژەئە پێشوو، دەمی لە خواردنەو نەدابیت و لە برسا
خەریک بوو بمریت... ئەم بیزووکردنەم لێم بینی، بۆم
دەر کەوت برسیتی پالی بەم کلۆلەو ناو بەریتەو
بو لام. کە دەمبینی، زور زگم بە حالی دەسووتا. بریارم
دا دەستبەجی بچم بۆ دوکانی مەیفروشییەکەئە نزیکیان
و هەندیک قوودگای بۆ بهینم و هەرچۆنیک بیت، توزیک
ژیانی تی بەگەرینمەو و دوای ئەو ش، ناشتی دەکەمەو...
پێشی ئەلێم هیچ شتیکم لە دلدا نەماوە بەرامبەری. بەم
شیوەیە چووم قوودگام هینا.

وتم:

"بگرە ئیمیلیان، وەرە با بەخۆشی یەکەو پێکەکانمان
هەلەدەین، بەخۆشی جەژنەو... وەرە با بخۆینەو... ئەمە
سەرلەنوئە شادیت بۆ ئەهینت، هاوڕێ گیان!"

ئاگام لێ بوو چلێسانە دەستی برد بۆ پەرداخەکە
و ویستی پەرداخەکەم لێ نزیکی بکاتەو، بۆ ئەوئە
پێکیکی بۆ تیبکەم... پێکیکم بۆ تیکرد، وام گومان برد،

هر پيکه فودکاکه م بو تیکرد، یه کسهر نه ینیت به
 سه ریه وه و قه تره ی لی نه بریت. به لام زور سه یر بوو،
 په رداخه که ی بهرز کرده وه و نزیک ی لیوه کانی کرده وه
 و دوو دل دیار بوو له وه ی بیخواته وه یان نه یخواته وه!
 ده سته جی په رداخه که ی له سه ر میزه که دانایه وه، بی
 شه وه ی بیخواته وه و به په له ده سته شی کیشایه وه دواوه
 ”چی بوو ئیمیلیان، بو ناخویته وه؟“
 ”نا، ئاستافی ئیفانیچ... شتی وا ناکه م.“
 ”ناخویته وه“

”ناخر... من، ئاستافی ئیفانیچ، پیم وا بیت... چیر
 ناخومه وه... ئاستافی ئیفانیچ.“
 ”ئمه شتیکی زور باشه که بریارت داوه نه خویته وه،
 ئیمیلیان... به لام له وه تینه گه یشتم، که ئایا نه ته ویت بو
 هه میسه نه خویته وه یان هر نه مرؤ؟“

ئیمیلیان بیده نگ بوو و وه لامی نه دامه وه. هر دوا ی
 توزیک، به وردی ته ماشام کرد، بینیم سه ری خسته ناو
 هه ردوو ده سته وه، منیش لیم پرسی:

”هه ست نه که م دوخت زور باش نه بیت ئیمیلیان؟ ئایا
 نه خوشیت؟“

”به لی... ئاستافی ئیفانیچ، هه ست ناکه م باش بم، من

نه خوشم.

هاوکاریم کرد بو نه وهی بیخه مه سهر ته خته خه وه که ی و که میک پشوو بدات. بینیم، نه و داماو به راستی بوو، دؤخی ته ندروستی بینه ندازه خراپ بوو، سه ری نه توت ته نووره نه سووتیت، ته واوی جهسته شی نه له رزی، تابه کی زور ترسناکی هه بوو. ته واوی نه و رۆژه له پالیه وه دانیشتم. سه ره له نیواره ته ماشایم کرد، ته ندروستی له پنیشر زور خراپتر بووه. هه ندیک شه رابی که فاس و توزیک که ره و هه ندیک پیاز له گه ل هه ندیک ورده ناندا تیکه لم کرد و ژه مه خوراکیکم لی دروست کرد.

بینم وت:

"فه رموو ئیمیلیان، هه ندیک خوراکی بخو؛ به لکوو ته ندروستیت باشتر بیت!"

به لام نه و ته نها سه ری نارازیبوونی بو جوولاندم و وتی:

"نا، ئاستافی ئیفانیچ، نه مرقو دلم هیچ نابات، نام بو ناخوریته."

هه ستام چام بو ئاماده کرد. نه و پیریژنه داماو هه شم خستبووه ناربه حه تیبه کی زوره وه، ئاخو نه و به دبه خته

خۇشى تەندروستى باش نەبوو، مەبەستم خاۋدەنمالەكەم بوو، ئەۋەى بەشېك لە ژوورەكەى بەكرى پى دابووم. بەلام ئىمىليان، تەننەت چايەكشى قبول نەكرد. دۇخى باش نەبوو، لەۋە دەترسام زور لەمە خراپترىشى لى بىت.

رۇژى سىننەم تىپەرى، ئىمىليان بارودۇخى ھەر بەردە خراپى دەپۇشت. بىرىارم دا بچم پزىشكىكى بۇ بەننم، تا تەماشايەكى بارودۇخە نالەبارەكەى ئىمىليان بكات. پزىشكىكى ناسىاوم ھەبوو بە ناۋى (كۆستۇپراڧۇڧ)، ئەو كاتانەى كە ھىشتا لە دوايىن شوينى كاركردەنم دەژيام چارەسەرى دەكردم. پزىشكەكە ھات، پشكىنى بۇ ھاۋرى ھەژارەكەم كردد و تەنیا وتى:

”ئەم نەخۇشە تەندروستى زور خراپە... من ناتوانم ھىچى بۇ بگەم، پىۋىستىش ناكات دووبارە بنىرىتەۋە بەشۋىنمدا، چونكە ئەم نەخۇشە لىبۇتەۋە، ھىچ ئومىدىكى دلخۇشكەر نىيە بۇ ئەۋەى بەزىندوۋىى بمىنىتەۋە... بەلام بە ھەر حال، ئەتوانىت ھەندىك دەرمانى پى بدەين، ئەۋىش بەپنى ئەۋەى خۇم بۇى دەنوسم.“

بەلى، لە راستىدا من ئەو دەرمانەى پزىشكەكەى ناسىاوم بۇ ئىمىليانى نووسى، ھەر پىنم نەدا. چونكە زانىم

پزىشكه كه تهنها له بهر دلى من ئهو دهرمانانهى نووسى،
چونكه خوښى ئهيزانى هيچ سوودىكى نيه.

له كاتىكدا رۆژى پىنجه م هات. ئيميليان له بهردمما
راكشابوو، دواهه ناسهكانى خوڻى له م ژيانه دا ئه دا،
گه وره م. من له نزىك په نجه ره كه وه دانىشتبووم، هه ندىك
كارى دروومانيم هه بوو، خو م به وه وه خهريك كردبوو.
پيره ژنه كهى خاوه نماليشم ئاگردانه كهى گر ده دا.
هه رسيكمان بيدهنگ بووين.

دلم له ئازارى بينى ئيميليان له و بارودوخه بيتهوايه دا
ئه كولا. هه رچه ند ئهو جهسته وشكه له يم ئه بينى، وام وينا
ده كرد كورپى خو م و خهريكه له ده ستى ئه دم. ئه مزانى
ته واوى ئهو كاته ئيميليان چاوى له چاوه كانم برىبوو:
تېينى ئه وه م كرد، ئه يه وي ت شتىكم لا بدركىنيت، به لام به
رووى خويدا ناهينيت، من هه ر له سه ره تاى ئهو رۆژه وه
كه گه رايه وه، هه ستم به چاوه كانى كردبوو، كه ئه يه وي ت
شتىكم لا بدركىنيت. به لام هه ستم ئه كرد ناويريت ئهو
شتم پى بلت. له كو تايدا ته ماشام كرد، بينيم چاوه كانى
له سه ر من ناتروو كينيت. به لام كاتىك چاوه كانى هاته
ئاستى چاوه كانى من، راسته وخو چاوه كانى خوڻى له
خواره وه برى.

”ئاستافی ئيفانيچ!“

”بهلى، ئيميليان؟“

”ئايا ئەگەر ئەم پالتۇيەى من بېرىت بۇ بازارى
كۈنەكە، بە برۋاى تۇ چەندىك دەكات، ئاستافی ئيفانيچ؟“
بهلى، پىم وت:

”لە راستىدا زور دلتيا نىم، ئيميليان، بەلام رىنى
تىدەچىت نىزىكەى سى رۇبلىك بىكات.“

ئەمەم تەنھا لەبەر دلى ئيميليان وت، بۇ ئەوھى ئەم
بوونەوھەرە دلسافە بەو قسەيە ئاسوودە بىكەم؛ لە راستىدا
ئەگەر ئەم پالتۇ شىرەم بېردايەتە بازار، ھەر باسى
فروشتىشىم نەكردايە و خەلكى بە دەستمەوہ بيانىنايە،
تىر پىم پىدەكەنىن، جا وھەرە ئەگەر بەھاتايە بمويستايە
شتىكى ئاوا بىكەلك و شىرەيەكى درۋاى ئاوام بفروشتايە.
ئيميليان كەوتەوہ قسەكردن وتى:

”بەلام من پىم واىە تۈزىك زىاترىشى پى بدەن،
ئاستافی ئيفانيچ، چونكە ئەو قوماشەى ئەم پالتۇيەى لى
دروست كراوہ، قوماشى كەتانە، ئىتر چۈن خەلك ھەز
ناكات زىاتر لە سى رۇبلىشى پى بدات؟“

وتم:

”نازانم ئيميليان. بەلام ئەگەر بەراستى بىتەوئىت
بىفروشىت، ئەو كاتە بەدلتيايىيەوہ ئەبىت لە سەرھاتادا

داوای نرینکی زیاتر بکهیت.

نیمیلیان بۆ ساتیک بیدهنگ بوو. پاشان جارینکی تر بانگی کردمهوه:

“ناستافی ئیقانوئیچ!”

“به لئ، نیمیلیان؟”

“کاتیک مردم، پیویسته لهسه رت ئەم پالتویه بفرۆشیت؛ پیویست ناکات بهم پالتویه وه دفن بکریم. من ئەتوانم بی ئەم پالتویهش دریزه به ژانی ئەولام بدهم... ئەم پالتویه نرینکی هەر هیه بۆ خۆی... رهنگه سوودیکی بۆ تو هه بێت و شتیکت لئ دهست بکه ویت.

ئەزانی گهورهم، کاتیک گوئیستی قسه کانی ئەو نیمیلیانه بهدبخته بووم، دلم له خهفته تا خهریک بوو له سینهم ئەهاته دهره وه، برواتان بیت، نازانم چۆن ئەو ههسته نازار او بیه تان وهک خۆی بۆ روون بکه مه وه. کاتیک ترسی مردنم له چاوه کانیدا ئەبینی، وهخت بوو ناگرم تئ بهر ده بوو. دووباره هه موومان بۆ چهند ساتیک بیدهنگ بووینه وه. بیدهنگیه کی سامناک بوو، نزیکه ی کاتژمیریک بهم شیوه یه تیپه ری. دووباره تهماشای نیمیلیانم کرده وه، بینیم ئەویش چاوی تئ بریوم، دووباره کاتیک چاوه کانی کهوته وه سه ر چاوه کانم، یه کسه ر چاوه کانی خۆی لابرده.

پیم وت:

“حه زت له ئاوی سارد نییه، بۆت بهیتم؟”

”بهلى، ئاستافى ئيفانيچ، كه مىك ئاوم بدهرى، با
بيخومه وه... خودا پاداشتت بداته وه...“
”ئيميليان، مه يلت له هيچ شتيكى دى نيهه بؤت بهينم؟“
”نا، ئاستافى ئيفانيچ، هيچ شتيكى ترم ناويت... به لام...
من...“

”به لام تو چى، ئيميليان؟“

”تو ئه وه ده زانيت...“

”ئه ته وىت بلتى چى، ئيميليان؟“

”پانتوله كان... ئه زانيت... ئه وه من بووم كه بردمن،

ئاستافى ئيفانيچ...“

”زور باشه ئيميليان... خودا بته خشيت، ئه ي پاوى

هه ژار. چ پياوئىكى هه ژاريت تو، ئيميليان! بوخوت به

ئاسووده يى و دهروونىكى ئارامه وه بخه وه...“

ئه زانى، گه وره م من له و كاته دا پرووى خوم وه رگنرا

به و ديودا، له بهر ئه وه ي گه رووم پر بوو له گريان و

چاوه كانيشم پر بيوون له فرميسك، هه ر پروم كرد

به و ديودا، له پر مه ي گريانم دا و فرميسك له چاوه كانمدا

جوگه له يان به ست. ئاخىر نه مده ويست ئيميليان له

دواساته كانى ژيانيدا من به و شيويه بينيتت.“

”ئاستافى ئيفانيچ...!“

به م شينويه بانگي كردم. ته ماشام كرد. له چاوه كانيدا
نهوهم نه بيني، كه نار ه زووي ده كرد هه ندي شتي زياترم
پي بلنت، هه ولي دا تا له شويني خوي راست بيته وه،
به ناسته م ليوده كانی ده جوولاند... رهنگي سوور هه لگه را
و ته ماشاي كردم... له ناکاو بينيم ورده ورده رهنگي زهره
هه لده گه را! له و ساته دا يهك هه ناسه ي قوولي هه لمڙي
به لام نه يتواني بيداته وه و سهري به لادا هات و گياني
سپارد و بز ناستانه ي خودا گه رايه وه...